

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл – Нэмэлт санхүүжилт I-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/6/НА-СТА-ТХН

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Улаанбаатар хот
2024 он

Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг

Утас: 261665 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: С.Нацагдорж

Утас: 261885 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn

Аудитор: Н.Нямсүрэн

Утас: 261628 Цахим хаяг: nyamsurenn@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн:

Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК

Ерөнхий захирал: Ц.Жигдэн

Утас: 7000-5401 Цахим хаяг: info@btdalaivanaudit.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ЗҮҮН ӨМНӨД ГОВИЙН ХОТ БАЙГУУЛАЛТ,
ХИЛИЙН ОЙРОЛЦОО СУУРИН ГАЗРУУДЫН
ХӨГЖЛИЙН ТӨСӨЛ-НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТ I-ИЙН
ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ Б.ОЮУН ТАНАА

2024.02.29 № 07/584
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл-Нэмэлт санхүүжилт I-ийн 2023 оны санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл-нэмэлт санхүүжилт I-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжлийн төсөл-нэмэлт санхүүжилт I нь Монгол Улсын Засгийн газар болон Азийн хөгжлийн банк хооронд байгуулсан 2016 оны 3388-МОН зээлийн гэрээний дагуу 2023 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл хэрэгжиж дууссан.

Тайлант оны эцэст төслийн үйл ажиллагаа 99.2 хувийн гүйцэтгэлтэй, нийт 21.0 сая ам.доллар буюу 55,124,137.3 мянган төгрөгийн зээлийг ашигласнаас барилга угсралтын ажил, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтанд 83.1 хувийг, төслийн удирдлага болон зөвлөх үйлчилгээнд 13.1 хувийг, бусад зардалд 3.0 хувийг тус тус зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Төслийн нэгжийн гадаад зээлээр хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 15 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,801,400.0 мянган төгрөгийг гадаад зээлийн эх үүсвэрээс бүрдүүлэхээр төлөвлөснөөс өмнөх оны зарцуулагдаагүй үлдэгдлээс 2,798,528.8 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төслийн тайлант жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд үндсэн 6 зорилтын хүрээнд 15 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 100 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	49,702,664,070.56	-
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,386,271,752.51	-
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	3,170,965.96	-
31110	Төгрөг	3,170,965.96	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,383,100,786.55	-
3121	Төгрөг	2,309,538,700.85	-
31211	Төрийн сангийн харилцах	2,309,538,700.85	-
3122	Гадаад валют	1,073,562,085.70	-
31224	Төрийн сангийн харилцах	1,073,562,085.70	-
36	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	46,316,392,318.05	-
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө	46,316,392,318.05	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	19,142,111.24	-
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	19,142,111.24	-
392	Биет хөрөнгө	19,142,111.24	-
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	90,120,364.69	-
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(90,120,364.69)	-
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	66,795,996.89	-
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(59,397,474.89)	-
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	29,303,191.07	-
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,559,601.83)	-
393	Биет бус хөрөнгө	-	-
39301	Программ хангамж	8,731,819.00	-
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,731,819.00)	-
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	49,721,806,181.80	-
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,008,368,504.60	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,008,368,504.60	-
413	Өглөг	1,008,368,504.60	-
4136	Бусад өглөг	1,008,368,504.60	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	1,008,368,504.60	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	48,713,437,677.20	-
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	48,713,437,677.20	-
512	Хуримтлагдсан үр дүн	48,713,437,677.20	-
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	40,462,873,133.04	48,713,437,677.20
51220	Тайлант үеийн үр дүн	8,250,564,544.16	(48,713,437,677.20)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	49,721,806,181.80	-

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	8,483,187,608.56	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	8,483,187,608.56	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	8,483,187,608.56	-
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	8,483,187,608.56	-
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	7,188,362,064.33	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,294,825,544.23	-
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	470,960,661.95	986,517,853.67
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	470,960,661.95	986,517,853.67
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	470,960,661.95	981,815,755.04
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	461,104,430.76	386,534,806.27
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	445,940,256.26	361,514,806.27
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	15,000,000.00	25,000,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	164,174.50	20,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,856,231.19	595,280,948.77
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	591,499,208.10
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	9,856,231.19	3,781,740.67
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	4,702,098.63
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	4,702,098.63
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,702,098.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	8,012,226,946.61	(986,517,853.67)
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	238,337,597.55	8,458,378.71
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	238,337,597.55	8,458,378.71
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	47,735,378,202.24
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	-	47,735,378,202.24
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	238,337,597.55	(47,726,919,823.53)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	8,250,564,544.16	(48,713,437,677.20)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	4,907,368,226.07	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,907,368,226.07	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,907,368,226.07	-
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	4,907,368,226.07	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	418,596,707.46	982,736,113.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	418,596,707.46	982,736,113.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	418,596,707.46	978,034,014.37
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	418,596,707.46	386,534,806.27
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	403,432,532.96	361,514,806.27
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	15,000,000.00	25,000,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	164,174.50	20,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	591,499,208.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	591,499,208.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	4,702,098.63
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	4,702,098.63
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,702,098.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	4,488,771,518.61	(982,736,113.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	6,795,473,022.75	2,411,994,018.22
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	6,795,473,022.75	2,411,994,018.22
145	Үйл ажиллагааны бус орлогын дүн	238,337,597.55	8,458,378.71
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	238,337,597.55	8,458,378.71
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(6,557,135,425.20)	(2,403,535,639.51)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(7)	(2,068,363,906.59)	(3,386,271,752.51)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	5,454,635,659.10	3,386,271,752.51
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,386,271,752.51	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл		40,462,873,133.04	40,462,873,133.04
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл		40,462,873,133.04	40,462,873,133.04
Тайлант үеийн үр дүн		8,250,564,544.16	8,250,564,544.16
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл		48,713,437,677.20	48,713,437,677.20
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл		48,713,437,677.20	48,713,437,677.20
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		-	-
Тайлант үеийн үр дүн		(48,713,437,677.20)	(48,713,437,677.20)
2023 оны 05-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл		-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 05 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,801,400,000.00	2,798,528,824.49	2,871,175.51	99.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	389,400,000.00	386,534,806.27	2,865,193.73	99.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	389,400,000.00	386,534,806.27	2,865,193.73	99.3
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	389,400,000.00	386,534,806.27	2,865,193.73	99.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	389,400,000.00	386,534,806.27	2,865,193.73	99.3
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	2,412,000,000.00	2,411,994,018.22	5,981.78	100.0
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	2,412,000,000.00	2,411,994,018.22	5,981.78	100.0
	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз		8,458,378.71		
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,801,400,000.00	-	2,801,400,000.00	-
	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	2,801,400,000.00	-	2,801,400,000.00	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		3,386,271,752.51		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	11	11	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10	-	100.0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 3,781.7 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 3,781.7 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг дутуу тооцоолж бүртгэсэн	1	3,781.7			1	3,781.7	1	3,781.7				
Дүн	1	3,781.7			1	3,781.7	1	3,781.7				

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.